

Sgiliau Hanfodol Cymru

CYFATHREBU

Nodiadau pwysig:

1. Mae pob lefel o'r sgil yn ymgorffori'r lefelau blaenorol ac yn adeiladu arny'n nhw.
2. Rhaid darllen y ddogfen hon ochr yn ochr â'r dogfennau 'Ymhelaethu ar ofynion y dystiolaeth' a 'Diffiniadau Gorfodol Cyfathrebu' sy'n rhoi manylion mandadol am bob cydran ac sy'n rhan hanfodol o'r safonau.

Lefel Mynediad 3

Mae hyn yn golygu arddangos eich sgiliau wrth:

- siarad a gwrando
- darllen
- ysgrifennu

mewn cyd-destunau cyfarwydd a hygyrch sydd yn gysylltiedig ag addysg, hyfforddiant, gwaith a swyddogaethau cymdeithasol.

CM3.1 Siarad a gwrando

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

CM3.1.1

Deall ac ymateb i'r iaith a siaredir mewn sefyllfa wyneb yn wyneb.

CM3.1.2

Siarad i gyfathrebu

- gwybodaeth
- teimladau
- barn
- cwestiynau

am dopigau cyfarwydd, gan ddefnyddio iaith briodol.

CM3.1.3

Cymryd rhan mewn trafodaeth gyda dau neu fwy o bobl eraill mewn sefyllfa gyfarwydd.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- ddethol manylion o esboniadau, cyfarwyddiadau a naratifau
- canfod gwybodaeth berthnasol a gwybodaeth newydd mewn trafodaethau, esboniadau a chyflwyniadau byr
- ymateb yn briodol i'r hyn mae eraill yn ei ddweud
- defnyddio strategaethau i egluro a chadarnhau eich bod yn deall

-
- siarad yn glir er mwyn cael eich clywed a'ch deall gan ddefnyddio eglurder, cyflymder ac ymadroddi priodol
 - holi am rywbeth a gofyn cwestiynau i gael gwybodaeth mewn cyd-destunau cyfarwydd ac anghyfarwydd

- ymateb i ystod o gwestiynau am dopigau cyfarwydd
 - mynegi datganiadau o ffaith yn glir a rhoi esboniadau, adroddiadau a disgrifiadau byr
 - mynegi'ch teimladau a'ch barn yn glir pan fo hynny'n briodol
 - defnyddio iaith a chywair sy'n addas i'ch gwrandawr/gwrandawyr
-

- cymryd rhan mewn trafodaeth gyda dau neu fwy o bobl er mwyn dod i gyd-ddealltwriaeth am dopigau cyfarwydd
- dilyn a deall prif bwyntiau trafodaethau ar bynciau gwahanol gyda dau neu fwy o bobl eraill
- cyfrannu'n berthnasol i drafodaethau
- parchu hawliau eraill i gymryd eu tro mewn trafodaethau.

CM3.2 Darllen

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

CM3.2.1

Darllen, deall a chael gwybodaeth yn annibynnol o destunau syml, byr am dopigau cyfarwydd.

Rhaid i *un* testun o leiaf gynnwys delwedd.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- ddefnyddio llythrennau cyntaf ac ail lythrennau geiriau i ddod o hyd i eiriau a'u trefnu yn ôl trefn yr wyddor
- darllen a deall ystod o eiriau ac ymadroddion cyffredin a pherthnasol
- olrhain a deall y prif ddigwyddiadau mewn testunau syml sy'n fwy nag un paragraff o hyd a delweddau syml ar dopigau cyfarwydd ac sy'n ymwneud â bywyd bob dydd
- cydnabod gwahanol bwrpasau testunau
- dod o hyd i wybodaeth gan ddefnyddio systemau trefnu, a'i deall
- dod o hyd i ystyr geiriau nad ydych yn eu deall gan ddefnyddio geiriadur
- adnabod, darllen a deall iaith nodweddiadol testunau cyfarwyddiadol
- adnabod y prif bwyntiau a'r syniadau mewn testunau
- sgimio teitlau, penawdau a darluniau er mwyn penderfynu a yw deunydd o ddiddordeb
- sganio testunau i ddod o hyd i wybodaeth
- cael gwybodaeth benodol drwy ddarllen yn fanwl
- cael ystyr mewn delwedd
- gofyn i eraill pan rydych yn ansicr ynglŷn â'r hyn yr ydych wedi'i ddarllen.

CM3.3 Ysgrifennu

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

CM3.3.1

Ysgrifennu testun byr i gyfathrebu gwybodaeth berthnasol a barn(au) i gynulleidfa benodol mewn ffurf y cytunwyd arni a chan ddefnyddio iaith briodol.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- gynllunio a drafftio'r ysgrifennu
- cyflwyno gwybodaeth syml
- defnyddio iaith briodol
- llunio brawddegau gan ddefnyddio cysyllteiriau cyffredin
- trefnu'r gwaith ysgrifennu yn baragraffau byr lle y bo hynny'n briodol
- defnyddio gramadeg sylfaenol yn gywir, gan gynnwys cytundeb priodol berf - amser, goddrych - berf
- atalnodi'n gywir, gan gynnwys priflythrennau, atalnodau llawn, marciau cwestiwn, ebychnodau
- sillafu'r geiriau yr ydych yn eu defnyddio fwyaf aml yn gywir
- sylweddoli bod treiglo'n gallu helpu ystyr
- cynhyrchu testun sy'n ddarllenadwy
- gwneud eich ystyr yn glir
- gwirio a lle y bo angen diwygio eich testunau.

Datganiad mynediad

Efallai na fydd ymgeiswyr ag anableddau penodol yn gallu dangos eu bod yn gymwys drwy gyflwyno yr holl dystiolaeth yn y dull a nodir yn y safonau hyn.

Ar gyfer yr ymgeiswyr hyn gellir gwneud addasiadau rhesymol i ofynion y dystiolaeth lle bo hynny'n briodol. Mewn rhai achosion, mae'n bosib y gellir caniatáu eithrio. Ceir manylion pellach am addasiadau rhesymol ac eithrio ar gyfer ymgeiswyr ag anableddau penodol mewn dogfen ar wahân ar ymhelaethu.